

پزشکی قانونی

برای وکلا، حقوق دانان و دانشجویان حقوق

تهیه کنندگان (به ترتیب حروف الفبا)

دکتر فلورا ارفع

(کارشناس پزشکی قانونی)

دکتر بهرام صمدی راد

(متخصص پزشکی قانونی، استادیار سازمان پزشکی قانونی کشور)

دکتر محمد حسن عابدی خوراسگانی

(متخصص و کارشناس پزشکی قانونی)

دکتر مسعود قادی پاشا

(متخصص پزشکی قانونی، استادیار سازمان پزشکی قانونی کشور)

دکتر آرش قدوسی

(متخصص پزشکی قانونی، استادیار دانشگاه آزاد واحد اصفهان (خوراسگان))

مرکز تحقیقات پزشکی قانونی

۱۳۹۴

سرشناسه	: عابدی خوراسگانی، محمدحسن، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: پزشکی قانونی برای وکلا، حقوق دانان و دانشجویان حقوق
مشخصات نشر	: تهران : مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۳۰۳ ص؛ جدول
شابک	: ۲۰۰۰۰۰ ریال ۴-۳-۰۳-۷۸۰۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپای مختصر
یادداشت	: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
یادداشت	: عابدی خوراسگانی، محمد حسن، ۱۳۴۲ -، صمدی راد، بهرام، ۱۳۳۸ -، ارفع، فلورا، ۱۳۳۹ -، قادی پاشا، مسعود، ۱۳۴۷ -، قدوسی، آرش، ۱۳۴۶ -
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۷۸۶۵۸۹

عنوان کتاب :	پزشکی قانونی برای وکلا، حقوق دانان و دانشجویان حقوق
نویسندگان (به ترتیب حروف الفبا):	دکتر فلورا ارفع - دکتر بهرام صمدی راد - دکتر محمد حسن عابدی خوراسگانی - دکتر مسعود قادی پاشا - دکتر آرش قدوسی
ناشر:	مرکز تحقیقات پزشکی قانونی
نوبت چاپ:	اول، ۱۳۹۴
شمارگان:	۱۲۰۰ نسخه
بها:	۲۰۰۰۰ تومان
شابک:	۴-۳-۰۳-۷۸۰۰-۶۰۰-۹۷۸

نشانی ناشر: تهران، خیابان طالقانی، بعد از تقاطع بهار، پلاک ۱۰۸، طبقه دوم، تلفکس: ۷۷۵۳۷۷۴۹

سایت: www.pub.lmrc.ir

ایمیل: pub@lmrc.ir

فهرست

۱۱	پیش گفتار
۱۳	فصل ۱ / پزشکی قانونی در یک نگاه
۱۳	مقدمه
۱۵	پزشکی قانونی در اروپا
۱۵	پزشکی قانونی در آمریکا
۱۶	پزشکی قانونی در ایران
۱۹	تشکیلات و وظایف پزشکی قانونی در ایران
۱۹	معاونت پزشکی و آزمایشگاهی
۲۰	معاونت آموزشی و پژوهشی
۲۰	معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی
۲۱	مرکز تحقیقات پزشکی قانونی
۲۱	پزشکی قانونی در خارج از سازمان پزشکی قانونی کشور
۲۲	نمونه سوال های چهار گزینه ای
۲۶	فصل ۲ / مسئولیت پزشکی و مستند سازی
۲۶	مقدمه
۲۷	اخلاق پزشکی
۲۸	رازپوشی حرفه ای
۲۹	مستندسازی در پزشکی
۳۰	گزارش پزشکی
۳۲	گواهی فوت و جواز دفن

۳۵.....	مسئولیت‌های کادر پزشکی.....
۳۶.....	نکات کاربردی.....
۳۷.....	نمونه سوال‌های چهار گزینه‌ای.....
۴۸.....	فصل ۳ / تروماتولوژی (ضربه شناسی) آسیب‌شناسی جراحات.....
۴۸.....	مقدمه.....
۴۹.....	مکانیسم ایجاد زخم.....
۵۰.....	صدمات و جراحات ناشی از ترومای مکانیکی.....
۵۱.....	سائیدگی.....
۵۴.....	کوفتگی یا کبودی.....
۵۸.....	پارگی.....
۶۰.....	جراحات نافذ بلانت.....
۶۱.....	بریدگی.....
۶۲.....	جراحات نافذ.....
۶۴.....	سلاح سرد.....
۶۸.....	جراحات سلاح‌های سرد غیر از چاقو.....
۶۹.....	جراحات دفاعی.....
۷۰.....	مدت زمان زنده بودن بعد از زخمی شدن.....
۷۲.....	سلاح‌های جنگی.....
۷۳.....	جراحات ناشی از سلاح جنگی.....
۷۴.....	تفنگ‌های شکاری یا ساچمه‌ای.....
۷۴.....	جراحات ناشی از تفنگ ساچمه‌ای.....
۷۵.....	تفنگ‌های بادی.....
۷۶.....	نکات کاربردی.....
۷۷.....	سوالات چهار گزینه‌ای:.....
۹۷.....	فصل ۴ / معاینات بالینی اختصاصی و جرایم جنسی.....
۹۷.....	موضوعات پزشکی قانونی مرتبط با زنان.....
۹۷.....	پرده بکارت (هایمن).....
۹۹.....	حاملگی.....
۱۰۰.....	سقط جنین.....
۱۰۱.....	کودک آزاری.....
۱۰۲.....	علایم و آسیب‌های کودک آزاری.....

۱۰۵	بچه کشی یا نوزاد کشی
۱۰۵	اعلامیه جهانی حقوق کودک
۱۰۷	قانون حمایت از کودکان و نوجوانان
۱۰۸	جرایم جنسی
۱۰۸	تجاوز جنسی
۱۰۹	هتک ناموس
۱۱۰	هتک عفت
۱۱۰	مساحقه
۱۱۰	مرگ‌ها و قتل‌های مرتبط با تجاوز و انحرافات جنسی
۱۱۱	نکات کاربردی
۱۱۳	نمونه سوال‌های چهار گزینه‌ای
۱۳۲	فصل ۵ / روان‌پزشکی قانونی
۱۳۲	کلیات روان‌پزشکی قانونی
۱۳۵	در آمدی بر بیماری‌های روان‌پزشکی
۱۳۵	عوامل موثر در بیماری روانی
۱۳۷	تئوری‌های شناختی
۱۳۷	طبقه‌بندی بیماری‌های روان‌پزشکی
۱۳۸	مشخصات نوروپسایکولوژی یا روان‌نژندی
۱۳۸	خلاصه‌ی معاینه روان‌پزشکی
۱۴۰	تعاریف حقوقی مرتبط با حالات روانی
۱۴۲	برخی بیماری‌های شایع در روان‌پزشکی
۱۴۳	اختلال هذیانی
۱۴۳	اختلالات خلقی
۱۴۴	اختلالات اضطرابی
۱۴۵	اختلال وسواسی جبری
۱۴۵	اختلال استرس پس از سانحه
۱۴۵	اختلالات شخصیت
۱۴۶	اختلال شخصیت ضد اجتماعی
۱۴۶	دفاع بر مبنای جنون
۱۴۷	تقلیل مسئولیت
۱۴۷	تکانه غیرقابل مقاومت

اختلالات روانی جنسی.....	۱۴۷
پارافیلیاها.....	۱۴۸
اختلال هویت جنسی.....	۱۴۹
سوالات چهارگزینه‌ای.....	۱۵۰
فصل ۶ / تشخیص هویت و صحنه جرم.....	۱۶۱
تشخیص هویت.....	۱۶۱
تشخیص هویت در افراد زنده.....	۱۶۱
روش‌های تعیین هویت در اشخاص زنده.....	۱۶۱
تشخیص هویت در جسد.....	۱۶۲
معیارهای تشخیص هویت اجساد.....	۱۶۳
دندان‌پزشکی قانونی.....	۱۶۶
ارزیابی صدمات.....	۱۶۷
علایم گازگرفتگی.....	۱۶۷
تفسیر حقوقی علم دندان‌پزشکی.....	۱۶۸
صحنه جرم.....	۱۶۸
فرآیند بررسی یک تیم.....	۱۶۹
اصول مورد نیاز در فرآیند تحقیق صحنه جرم.....	۱۷۰
مدیریت صحنه.....	۱۷۰
نکات کاربردی.....	۱۷۳
نمونه سوال‌های چهارگزینه‌ای.....	۱۷۴
فصل ۷ / مرگ شناسی.....	۱۸۳
مرگ و انواع آن.....	۱۸۳
مرگ ظاهری.....	۱۸۳
مرگ حقیقی.....	۱۸۴
مرگ مغزی.....	۱۸۶
زندگی وضعیت نباتی.....	۱۸۶
پدیده‌های نعشی و تغییرات پس از مرگ.....	۱۸۷
تغییرات زودرس.....	۱۸۸
تغییرات دیررس.....	۱۸۹
مرگ‌های طبیعی، غیرطبیعی و مشکوک.....	۱۹۲
مرگ‌های ناگهانی و غیرمنتظره.....	۱۹۳

۱۹۴	خفگی یا آسفیکسی
۱۹۵	علائم کلاسیک خفگی
۱۹۵	سوفوکاسیون
۱۹۸	خفگی مکانیکی
۲۰۰	استرانگولاسیون
۲۰۲	خفگی شیمیائی
۲۰۲	آسفیکسی جنسی مازوخیسمی
۲۰۳	غرق شدگی
۲۰۳	فیزیولوژی غرق شدگی
۲۰۴	تخمین مدت غوطه‌وری در آب
۲۰۵	غرق شدگی در وان حمام
۲۰۶	برق گرفتگی
۲۰۶	عوامل موثر بر شدت برق گرفتگی
۲۰۸	علل مرگ در برق گرفتگی
۲۰۹	مرگ ناشی از صاعقه
۲۱۰	صدمات ناشی از گرما
۲۱۰	گرمازدگی
۲۱۰	سوختگی
۲۱۲	مرگ‌های ناشی از آتش سوزی
۲۱۵	قتل با آتش
۲۱۵	خودسوزی
۲۱۶	سوختگی با بخار یا مایعات داغ
۲۱۶	سوختگی‌های شیمیایی
۲۱۷	صدمات ناشی از سرما
۲۲۰	حوادث رانندگی
۲۲۲	نقش کمر بند ایمنی
۲۲۳	صدمات موتور سیکلت و دوچرخه
۲۲۴	صدمات ناشی از تصادفات راه آهن
۲۲۴	حوادث هواپیما
۲۲۴	صحنه سازی به صورت تصادف برای پنهان کردن جنایت
۲۲۴	نکات کاربردی

۲۲۶	سوالات چهار گزینه‌ای
۲۵۶	فصل ۸ / آزمایشگاه پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها
۲۵۶	آزمایشگاه ژنتیک قانونی و سرولوژی
۲۵۷	ژن‌ها و کروموزوم‌ها
۲۵۷	تاریخچه DNA
۲۶۰	گروه‌های خونی
۲۶۰	آزمایشگاه آسیب شناسی قانونی
۲۶۱	آزمایشگاه سم شناسی
۲۶۲	الکل‌ها
۲۶۴	مواد مخدر و روان گردان
۲۶۸	سموم گازی
۲۷۰	مسمومیت با داروها
۲۷۱	سموم سوزاننده و فلزی
۲۷۱	سموم سوزاننده
۲۷۳	سفید کننده‌ها
۲۷۴	صابون‌ها و شوینده‌ها
۲۷۴	مسمومیت با فلزات سنگین
۲۷۴	سموم دفع آفات کشاورزی
۲۷۴	حشره کش‌ها
۲۷۵	علف کش‌ها
۲۷۵	خزندگان (مارها)
۲۷۷	بندپایان و حشرات
۲۷۸	نکات کاربردی
۲۸۰	نمونه سوالات چهار گزینه‌ای
۳۰۱	منابع

پیش گفتار

«پزشکی قانونی»، علمی است که با انجام مطالعات، بررسی‌ها و جمع‌آوری مطالب، از دانش پزشکی در مسیر تحقق و اعمال عدالت استفاده می‌نماید.

علوم قانونی^۱ واژه‌ای بسیار کلی‌تر و گسترده‌تر از پزشکی قانونی^۲ است. علوم قانونی در برگیرنده پزشکی قانونی نیز می‌باشد. واژه Forensic صفتی است برای تعریف دامنه وسیعی از زیر شاخه‌های علمی و پزشکی که همه آن‌ها بیانگر مفاهیم اساسی و بنیادین روش‌هایی هستند که امید می‌رود استفاده از آن‌ها جهت ارائه شواهد و مدارک در محاکم قانونی و دادگاه‌ها هم از لحاظ قانونی و هم از لحاظ علمی دارای اعتبار کافی باشند.

پزشکی قانونی شاخه‌ای از علوم پزشکی است که با بهره‌گیری از دانش گسترده پزشکی و رشته‌های وابسته به حل مسایل مربوطه، در زمینه حقوق و قضای پرونده‌ها، به عبارت دیگر پزشکی قانونی پل ارتباطی بین علوم تجربی و پزشکی با علوم انسانی و حقوق می‌باشد. علم پزشکی قانونی در نقاط مختلف جهان علاوه بر اصول علمی مشترک که در برگیرنده‌ی قسمت اعظم مباحث این علم می‌باشد، به واسطه تفاوت‌های قانونی، اخلاقی و حتی مذهبی موجود در نقاط مختلف جهان دارای تفاوت‌هایی نیز هست. لذا هرچند منابع بین‌المللی این شاخه‌ی تخصصی مانند سایر شاخه‌های تخصصی پزشکی مبنای آن را تشکیل می‌دهد، ولی در هر کشور و جامعه این مبانی در بستر قوانین، فرهنگ، مذهب و عرف جاری، بومی و کاربردی می‌شوند.

از جمله وظایف پزشکی قانونی در ایران، تعیین علت و نحوه‌ی فوت، تعیین هویت افراد ناشناس، اظهار نظر علمی در خصوص دعاوی پدر فرزندی، جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل و به کارگیری آثار و شواهد و مدارک موجود در صحنه جرم و بدن افراد در جهت کمک به حل دعاوی، ثبت و ضبط و تحلیل اطلاعات مربوط به صدمات ایجاد شده بر روی افراد و اظهار نظر کارشناسی در خصوص مکانیسم ایجاد، آثار و تبعات ناشی از صدمات متعدد فیزیکی و روحی و ... می‌باشد.

1 Forensic Science

2 Legal Medicine

طیف وسیع وظایفی که بر عهده پزشکی قانونی نهاده شده و نقش این علم که در بسیاری از موارد فصل خطاب بحث‌های موجود می‌باشد، دانشمندان این علم را بر آن داشته که در جهت پاسخ‌گویی به این سئوالات خود را به جدیدترین پیشرفت‌های موجود در زمینه علوم پزشکی مسلح نماید. بهره‌گیری از پیشرفت‌های موجود در زمینه ژنتیک انسانی و تجهیزات روزآمد پزشکی در بسیاری از مراکز معتبر پزشکی قانونی در جهان و از جمله ایران گویای این واقعیت می‌باشد.

شناخت و آگاهی اساتید علوم حقوق به عنوان مهم‌ترین گروه بهره‌بردار از نظرات کارشناسی پزشکی قانونی، از توانایی‌ها و محدودیت‌های پزشکی قانونی در اظهارنظر کارشناسی و وظایف و توانایی‌های آن در ایران، می‌تواند زبانی مشترک و گویاتری را در بین این دو حوزه‌ی کارشناسی ایجاد نماید. سعی نویسندگان بر این بوده که بتوانند به زبانی ساده خدمات و وظایف پزشکی قانونی در ایران را برای گروه علوم انسانی و حقوق بیان نمایند.

این کتاب بر مبنای سرفصل‌های آموزشی پزشکی قانونی برای گروه حقوق تدوین شده است. لذا در پایان هر فصل برای افزایش آمادگی و بهره‌برداری بیشتر، تعدادی سوال چهار گزینه‌ای متناسب با متن طراحی شده است.

نویسندگان از نظرات پیشنهادی و اصلاحی اساتید و دانشجویان محترم برای افزایش بهره‌وری و کیفیت مطالب کتاب استقبال می‌نمایند.